

ВИСОКИ САВЕТ СУДСТВА
-За председника изборне комисије-

ПРОГРАМ СА НАЧИНИМА РЕШАВАЊА
НАЈВАЖНИЈИХ ПИТАЊА СУДСКОГ СИСТЕМА ИЗ
НАДЛЕЖНОСТИ ВИСОКОГ САВЕТА СУДСТВА

- Сматрам да су првостепени судови најоптерећенији судови у нашем правосудном систему. С обзиром на велики број предмета који судије имају у раду, залагала бих се за то да се број предмета по судијама смањи. То је потребно да би се постигао бољи квалитета у раду, и да би се предмети завршили у разумном року, јер би се на тај начин поштовала Европска конвенција за заштиту људских права и основних слобода, која прописује право на правично суђење и право на суђење у разумном року.

- Сматрам да су одлуке виших судских инстанци које одлучују по жалбама на одлуке првостепених судова, непрецизне и да не дају конкретне смернице у образложењима својих одлука. У тим одлукама не наводе конкретне разлоге укидања одлука, не позивају се на законске прописе и не наводе таксативно који то још доказ првостепени суд није извео или га није на правилан начин оценио. Често се у одлукама виших судских инстанци користе термини: „Првостепени суд није са сигурношћу утврдио“; „Није правилно оценио исказе појединих сведока“; „Првостепени суд није на несумњив начин утврдио“ и сл., а што су оваква образложења одлука виших судских инстанци непрецизна и нејасна, тако да првостепени суд нема јасне разлоге укидања одлука, како би по тим примедбама правилно поступио. Такође сматрам да у великом броју предмета више судске инстанце и када имају све изведене доказе релевантне за пресуђење, не преиначују одлуке, већ их укидају и враћају на поновно суђење, што доводи до одуговлачења поступака. Таквим поступањем дају повода за подношење тужби за накнаду штете због повређеног права на правично суђење и суђење у разумном року, што са друге стране поново доводи до повећања броја предмета уопште у раду. Исто тако, више судске инстанце веома дуго задржавају предмете ради одлучивања по жалби: нпр. предмет овог суда који ми је додељен у рад 2012. године, а који је

тада био стар 28 година, налазио се по жалби на делимичну пресуду коју сам ја донела, скоро годину дана у Апелационом суду у Крагујевцу.

- Како је живот много инвентивнији од законодавца, то су се у судовима појавили спорови, тзв. типског карактера, у којим споровима постоји потреба да се заузме став о спорном правном питању које је од значаја за одлучивање о предмету поступка пред првостепеним судовима. Због тога је потребно да првостепени судови одмах по пријему оваквих предмета, пре заказивања истих, на седницама грађанског већа, по службеној дужности покрећу поступак пред Врховним касационим судом ради решавања спорног правног питања у складу са чл. 180. ЗПП-а, у ком случају би сходно цитираној законској одредби требало да се застаје са поступцима по тим тужбама пред првостепеним судом, док се не оконча поступак пред Врховним касационим судом. Због непоступања на овај начин, у истоврсним предметима - где је исти основ спора, тзв. типски предмети, долазило је до доношења различитих одлука по истоврсним споровима, и на тај начин предмети су убрзо прелазили у старе предмете, нерешене, а тиме се оптерећивао рад и првостепених и виших судских инстанци, а што је све доводило до великих трошкова поступака и дугог трајања поступака у овим предметима. Залагала бих се и за то да у овим случајевима, када је потребно заузимање става Врховног касационог суда, да по тим питањима Врховни касациони суд поступа као у предметима хитне природе, а све у циљу брзог решавања истоветних предмета, што аутоматски доводи до ефикасности правосудног система у целини.
- Такође сматрам да норма судије не треба да буде мерена према савладавању прилива предмета, већ да се утврди колики је то број предмета који судија месечно треба да заврши у одређеној материји, јер нпр. податак да конкретно у овом суду у јулу месецу ове године сваки судија у парници имао је прилив преко 60 предмета, а у раду око 400 предмета укупно, па се поставља питање како савладати прилив од 100 % решених предмета по једном судији, а да се у тим предметима изведу сви докази који су релевантни за доношење законите одлуке.

- Ноторна је чињеница да се завршава велики број предмета у којима до правноснажности одлука странка није извршила плаћање чак ни судске таксе на поднету тужбу, па како постоји проблем око наплате судских такси, то бих предложила да судије не заказују прво припремно рочиште у споровима мале вредности (где се тужба не доставља по ЗПП на одговор), док се не наплати судска такса на тужбу, као и предметима у којима није основ спора мала вредност, да се не заказују предмети док се не наплати и судска такса на тужбу, као и судска такса на одговор на тужбу. Ако би се овако поступало у наплати судске таксе, избегло би се оптерећење администрације, а које се огледа у томе што најчешће након правноснажности одлуке странка подноси предлог да јој се одобри плаћање такси у ратама, што изискује додатни рад и судије који о томе мора да одлучује решењем и додатни рад комплетне администрације.

Све напред наведено предлажем у циљу унапређења судског процеса уопште, где би одлуке биле јасне, прецизније и где би тачно били дефинисани критеријуми за све радње у судском поступку почев од пријема тужбе, до архивирања предмета, а што би довело до већег поверења грађана у правосудни систем и јачању истог.

Дана 05.11.2015. год.

С поштовањем

Судија
Зорица Радосављевић

